

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα 27 Ιουλίου 2017

Αριθ. Πρωτ.: ΠΟΛ. 1119 ΠΟΛ.

ΑΞΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10

ΤΚ :10184 ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες: Δ. Ζορμπάνος, Ε. Μπίρμπιλα, Μ. Κουνάβη, Γ. Χαβουτσάς

Τηλέφωνα: 210 6987469, 2016987475, 210 6987448, 2016987484

Email : vat-customs@2001.syzefxis.gov.gr

Β. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΜΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

ΦΠΑ

Ταχ. Δ/ση : Σίνα 2-4

ΤΚ : 10672, ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες: Τ. Σφελινιώτη, Μ. Κυφωνίδου

Τηλέφωνα: 2103645848, 2103645378

Email : dfpa.a1@1992.syzefxis.gov.gr

Θέμα: «Κοινοποίηση διατάξεων του άρθρου 70 του Κεφαλαίου ΣΤ του πολυνομοσχεδίου αριθ. ν. 4472/2017 (ΦΕΚ 74/Α, 19-05-2017) με τις οποίες αντικαθίσταται το παράρτημα του Κώδικα ΦΠΑ (ν.2859/00) με τίτλο «Συνταξιοδοτικές διατάξεις δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του Ν. 4387/2016 Μέτρα εφαρμογής των Δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα Κοινωνικής Στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις,

μεσοπρόθεσμο πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις».

Αναφορικά με το θέμα και με σκοπό τη διευκόλυνση των συναλλασσόμενων, την ασφάλεια δικαίου, την ομοιόμορφη εφαρμογή του Κώδικα ΦΠΑ (κυρ. ν.2859/2000), καθώς και τη διασφάλιση των εσόδων του Δημοσίου, σας κοινοποιούμε τις διατάξεις του άρθρου 70, του κεφαλαίου ΣΤ', του ν. 4472/2017 (ΦΕΚ 74 Α, 19-05-2017), με τις οποίες αντικαθίστανται το Παράρτημα ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ και σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. Διατάξεις της νομοθεσίας ΦΠΑ περί συντελεστών :

1. Σύμφωνα με το άρθρο 98 της Κοινοτικής Οδηγίας ΦΠΑ 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, η θέσπιση μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ είναι δυναμικής εφαρμογής για τα Κράτη Μέλη και αφορά μόνο στις κατηγορίες αγαθών που αναφέρονται ρητά στο Παράρτημα ΙΙΙ της Οδηγίας ΦΠΑ. Βάσει του ίδιου άρθρου, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τη Συνδυασμένη Ονοματολογία για να οριοθετούν επακριβώς την οικεία κατηγορία των αγαθών για την οποία εφαρμόζονται οι μειωμένοι συντελεστές φόρου προστιθεμένης αξίας.

2. Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων της Κοινοτικής Οδηγίας ΦΠΑ, σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κώδικα ΦΠΑ, ο συντελεστής του ΦΠΑ ορίζεται σε 24% στη φορολογητέα αξία, με εξαίρεση τα αγαθά που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Κώδικα αυτού , ο συντελεστής ΦΠΑ των οποίων ορίζεται σε 13% ή σε 6%, μειωμένο και υπερμειωμένο αντίστοιχα.

Ειδικότερα με την περίπτωση 1) του άρθρου 70 του ν.4472/2017, αντικαθίστανται το εν λόγω Παράρτημα ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ.

3. Στο Παράρτημα ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ, τα εμπορεύματα που υπόκεινται σε μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ, προσδιορίζονται πέραν της περιγραφής τους και με την αντίστοιχη Δασμολογική κλάση (Δ.Κ) του Κοινού Δασμολογίου της Ε.Ε (καν. αριθ. 2658/87, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει).

Για λόγους πληρέστερης κατανόησης αναφέρουμε ότι η ένδειξη «ΕΧ» σε ορισμένες δασμολογικές κλάσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ σημαίνει ότι σε μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ υπάγονται αποκλειστικά τα είδη που κατονομάζονται αναλυτικά στην εκάστοτε παράγραφο του Παραρτήματος ΙΙΙ, και όχι όλα ανεξαίρετως τα είδη που υπάγονται στη συγκεκριμένη δασμολογική κλάση του Κοινού Δασμολογίου, σύμφωνα με το κείμενο αυτής. Με άλλα λόγια, η ένδειξη «ΕΧ» περιορίζει το εύρος της

δασμολογικής κλάσης δίπλα από την οποία αναγράφεται, όσον αφορά την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ σε συγκεκριμένα μόνο είδη από αυτά τα οποία υπάγονται στην εν λόγω κλάση.

B. Τροποποιήσεις που επέρχονται στον Κώδικα ΦΠΑ με το άρθρο 70 του ν. 4472/2017

Οι αλλαγές που επέρχονται με την αντικατάσταση του Παραρτήματος III αφορούν στους εφαρμοζόμενους συντελεστές ΦΠΑ στα αγροτικά εφόδια τα οποία επανέρχονται στο μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13%. Οι αλλαγές αυτές κρίθηκαν αναγκαίες, προκειμένου να ενισχυθεί η ρευστότητα των αγροτών και των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και κατ' επέκταση να ενισχυθεί γενικά η πρωτογενής παραγωγή της χώρας. Επιπλέον, με την εν λόγω αντικατάσταση επέρχονται τροποποιήσεις νομοτεχνικού περιεχομένου, έτσι ώστε να ρυθμιστούν στρεβλώσεις που είχαν δημιουργηθεί στο παρελθόν.

Ειδικότερα:

□ **Οι νέες παράγραφοι που εισάγονται στο Κεφάλαιο Α΄ Αγαθά του Παραρτήματος III του Κώδικα ΦΠΑ είναι δέκα (10)** και αφορούν προϊόντα των κεφαλαίων 01, 06, 12, 13, 23, 31, 38 του Κοινού Δασμολογίου της Ε.Ε, ενώ παράλληλα επέρχονται τροποποιήσεις νομοτεχνικού χαρακτήρα στις παραγράφους όπου αναφέρονται τα προϊόντα των κεφαλαίων 03, 73, 90, 94.

□ **Επιπλέον, στο Κεφάλαιο Β΄ Υπηρεσίες του ως άνω Παραρτήματος προστίθεται** μία (1) νέα παράγραφος η οποία αφορά στην παροχή υπηρεσιών για τη γεωργική παραγωγή.

Οι παράγραφοι που εισάγονται στο Κεφάλαιο Α΄ Αγαθά του Παραρτήματος III του Κώδικα ΦΠΑ:

- Παράγραφος (1).

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του Παραρτήματος III του Κώδικα ΦΠΑ, τα ζώα ζώα των ΔΚ 0101, 0102, 0103, 0104 του Κοινού Δασμολογίου υπάγονται πλέον στο μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13% . Εξαιρέση αποτελούν τα άλογα των ιπποδρομιών που υπάγονται στον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ 24%.

Στις κλάσεις αυτές (ΔΚ 0101, 0102, 0103, 1004) κατατάσσονται όλα τα ζωντανά ζώα (για διατροφή ή άλλες χρήσεις), με εξαίρεση:

- α) Τα ψάρια και τα μαλακόστρακα, τα μαλάκια και τα άλλα ασπόνδυλα υδρόβια.
- β) Τις καλλιέργειες μικροοργανισμών και τα άλλα προϊόντα της κλάσης 3002.
- γ) Τα ζώα που ανήκουν σε τσίρκα, σε θηριοτροφεία ή σε άλλες, ανάλογες επιχειρήσεις που παρουσιάζουν θεάματα με ζώα (κλάση 9508).

Κάθε αναφορά σε επιμέρους γένος ή είδος ζώου ισχύει επίσης και για νεαρά ζώα αυτού του γένους ή είδους αναλυτικά αναφέρουμε:

Η δασμολογική **κλάση 0101** περιλαμβάνει τα άλογα (επιβήτορες, ευνουχισμένα, φοράδες, πουλάρια και πόλυ), τα γαϊδούρια και τα μουλάρια κάθε είδους, κατοικίδια ή άγρια.

Η δασμολογική **κλάση 0102** περιλαμβάνει α) βοοειδή του γένους *Bos*, το οποίο χωρίζεται σε τέσσερα υπογένη: *Bos*, *Bibos*, *Novibos* και *Poephagus*, β) βούβαλους των γενών *Bubalus*, *Syncerus* και *Bison* και γ) και άλλα ζώα, στα οποία περιλαμβάνονται η αντιλόπη με τετραπλό κέρασ (*Tetracerus quadricornis*) και η αντιλόπη με σπειροειδές κέρασ των γενών *Taurotragus* και *Tragelaphus*.

Η δασμολογική **κλάση 0103** περιλαμβάνει τους κατοικίδιους χοίρους, καθώς και τους άγριους χοίρους, όπως είναι τα αγριογούρουνα (κάπροι).

Η δασμολογική **κλάση 0104** καλύπτει αφενός, τα πρόβατα, τους αμνούς, τις προβατίνες, τα κριάρια και τα αρνιά και, αφετέρου, τις κατσίκες, τους τράγους και τα κατσίκια, τόσο των κατοικίδιων όσο και των άγριων ειδών.

- **Παράγραφος (2.)**

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του Παραρτήματος III του Κώδικα ΦΠΑ, διευκρινίζεται ότι από τα ζωντανά πτηνά (πετεινοί, κόττες, πάπιες, χήνες, γάλοι, γαλοπούλες) που ανήκουν στην ΔΚ 0105 υπάγονται σε μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13% μόνο αυτά που προορίζονται για την ανθρώπινη διατροφή. Για λόγους ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου διευκρινίζεται ότι η εισαγωγή και παράδοση των ζωντανών πτηνών υπάγεται σε μειωμένο συντελεστή εφόσον η πράξη αφορά την άμεση διάθεση τους για την ανθρωπινή διατροφή και όχι συναλλαγή σε προγενέστερο στάδιο εμπορίας με σκοπό διαφορετική εκμετάλλευση όπως εκτροφή, πάχυνση, αναπαραγωγή, παραγωγή αυγών, επώαση αυτών κτλ |

Σε περίπτωση όπου δεν προορίζονται για την ανθρωπινή διατροφή τότε υπάγονται σε κανονικό συντελεστή ΦΠΑ 24%.

Για την δασμολογική κλάση 0105 αναφέρουμε ότι περιλαμβάνει μόνο τα ζωντανά κατοικίδια πτηνά (πουλερικά) που κατονομάζονται στο κείμενό της, στα οποία περιλαμβάνονται και τα κοτόπουλα, τα καπόνια, οι θηλυκές πάπιες και οι αρσενικές χήνες, ανεξάρτητα από το αν προορίζονται ή μη για την ανθρωπινή διατροφή. Εφιστούμε επιπλέον την προσοχή ότι, άλλα ζωντανά πτηνά (π.χ. οι αγριόπαπιες, οι αγριόχηνες, οι πέρδικες, οι φασιανοί, τα περιστέρια) εξαιρούνται και κατατάσσονται στην κλάση 0106.

- **Παράγραφος (3)**

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του Παραρτήματος III του Κώδικα ΦΠΑ επισημαίνεται ότι, από τα ζωντανά ζώα της Δ.Κ. 0106, υπάγονται σε ΦΠΑ 13% αποκλειστικά τα ακόλουθα ζώα:

- 1) Τα κουνέλια, περιστέρια, ορτύκια, φασιανοί, πέρδικες, λαγοί, ελάφια, και λοιπά ζώα και πτηνά που προορίζονται για την ανθρωπινή διατροφή.
- 2) Τα ζώα που εκτρέφονται για τη γουνοποιία .
- 3) Οι μέλισσες
- 4) Τα ακάρεα (έντομα που χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες αντί εντομοκτόνων).

Για την δασμολογική κλάση 0106 αναφέρουμε ότι περιλαμβάνει τις εξής κατηγορίες ζωντανών ζώων (κατοικίδιων ή αγρίων): α) Θηλαστικά β) Ερπετά γ) Πτηνά δ) Έντομα και ε) Άλλα ζώα. Επιπλέον, τα είδη αυτά περιλαμβάνονται στην εν λόγω κλάση ανεξάρτητα από το αν προορίζονται ή μη για την ανθρωπινή διατροφή.

Ειδικότερα στην κλάση αυτή περιλαμβάνονται:

(Α) Θηλαστικά:

(1) Πρωτεύοντα

(2) Φάλαινες, δελφίνια και φώκαινες (θηλαστικά της τάξης των κητοειδών)· τριχεχίδες και αλλικορίδες (θηλαστικά της τάξης των σειρηνοειδών)· φώκιες, θαλάσσιοι λέοντες (ωταρίες) και θαλάσσιοι ίπποι (θηλαστικά της τάξης των πτερυγιόπων).

(3) Άλλα [π.χ. τάρανδοι, γάτες, σκύλοι, λιοντάρια, τίγρεις, αρκούδες, ελέφαντες, καμήλες (στις οποίες περιλαμβάνονται οι δρομάδες), ζέβρες, κουνέλια, λαγοί, ελάφια, αντιλόπες (άλλες από εκείνες της υποοικογένειας *Bovinae*), αίγαγροι, αλεπούδες, νυφίτσες και άλλα ζώα που εκτρέφονται για το δέρμα τους].

(B) Ερπετά (στα οποία περιλαμβάνονται και τα φίδια και οι θαλάσσιες χελώνες).

(Γ) Πτηνά:

(1) Αρπακτικά πτηνά

(2) Ψιττακοειδή (στα οποία περιλαμβάνονται και οι ψιττακοί, οι παπαγάλοι, οι αρά και οι κακατοέ).

(3) Άλλα (π.χ. πέρδικες, φασιανοί, ορτύκια, μπεκάτσες, βαλτομπεκάτσες (μπεκατσίνια), περιστέρια, αγριόγαλοι, κριθολόγοι (ορτολάνοι), αγριόπαπιες, χήνες, τσίχλες, κοτσύφια, κορυδαλλοί, σπίνοι, παπαδίτσες, κολιμπριά, παγώνια, κύκνοι και άλλα πουλιά που δεν κατονομάζονται στην κλάση 0105).

(Δ) Έντομα, π.χ. μέλισσες [ανεξαρτήτως από το εάν παρουσιάζονται σε κυτία μεταφοράς, κλουβιά ή κυψέλες (μελίσσια)].

(E) Άλλα, π.χ. βάτραχοι.

Από την παρούσα κλάση εξαιρούνται τα ζώα που ανήκουν σε τσίρκα, σε θηριοτροφεία ή σε άλλες, ανάλογες επιχειρήσεις που παρουσιάζουν θεάματα με ζώα (κλάση 9508).

Στις περιπτώσεις όπου τα εν λόγω ζωντανά ζώα υπάγονται στην ΔΚ 0106 αλλά δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του Παραρτήματος III του Κώδικα ΦΠΑ δηλαδή δεν προορίζονται για την ανθρώπινη διατροφή (κατά τα αναφερόμενα στην ανάλυση της παραγράφου 2), δεν προορίζονται για την γουνοποιία και δεν πρόκειται για μέλισσες καθώς και ακάρεα που χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες αντί εντομοκτόνων ο συντελεστής ΦΠΑ που εφαρμόζεται είναι 24%.

- **Παράγραφος (5).**

Σύμφωνα με την παράγραφο 5 του Παραρτήματος III του Κώδικα ΦΠΑ υπάγονται σε μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13% τα ψάρια, φιλέτα και άλλη

σάρκα ψαριών, καλαμάρια, χταπόδια και σουπιές, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα, αλλά όχι αλλιώς παρασκευασμένα ή επεξεργασμένα με εξαίρεση τα συκώτια, αυγά, σπέρματα, πτερύγια, κεφάλια, ουρές, νηκτικές κύστες και άλλα βρώσιμα εντόσθια των ψαριών.

Με βάση την νέα διατύπωση προστίθενται στην εξαίρεση της παραγράφου 5 του Παραρτήματος ΙΙΙ και τα πτερύγια, τα κεφάλια, οι ουρές, οι νηκτικές κύστες και τα άλλα βρώσιμα εντόσθια των ψαριών τα οποία υπάγονται κατά συνέπεια σε κανονικό συντελεστή ΦΠΑ 24%

- **Παράγραφος (7).**

Σύμφωνα με την παράγραφο 7 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ όλα ανεξαιρέτως τα φυτά που περιλαμβάνονται στις ΔΚ 0601 και ΔΚ 0602, όπως αναλυτικά περιγράφονται κατωτέρω, υπάγονται πλέον στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13%.

Ειδικότερα σας γνωρίζουμε ότι:

- Η δασμολογική κλάση **0601** περιλαμβάνει βολβούς, κόνδυλους, βολβοειδείς ρίζες, ριζώματα και παρόμοια, έστω και αν παρουσιάζονται σε δοχεία, κυτία κ.λπ., μεταξύ άλλων, των κατωτέρω ειδών φυτών:

Αμαρυλλίδος, βολβώδους ανεμώνης, κονδυλώδους μπιγόνιας, κάννας, χιονόδοξας, κονβαλάριας (κρίνου της κοιλάδας), κρόκου, κυκλάμινου, ντάλιας, ερέμουρους, φρέζιας, ηρανθέμου (φριτιλλάριας), γάλανθου (snow-drop), γλαδιόλου, γλωξίνιας, υακίνθου, ίριδος, κρίνου, τριτωνίας, νάρκισσου, ορνιθόγαλου, οξαλίδας, πολύανθου, βατράχιου (νερατζούλας), ριχάρντιας, κάλλας του ιρινοειδούς, και τουλίπας.

Η κλάση περιλαμβάνει επίσης βολβούς κ.λπ., φυτών που δεν χρησιμοποιούνται για διακοσμητικούς σκοπούς, όπως είναι τα ριζώματα του ραβεντιού και του σπαραγγιού.

Υπάγονται επίσης στην κλάση αυτή τα φυτά και οι ρίζες του κιχωρίου. Ωστόσο, εξαιρούνται οι μη καβουρντισμένες ρίζες κιχωρίου της ποικιλίας *Cichorium intybus sativum* (κλάση 12.12) καθώς και τα ριζώματα της πιπερόριζας (ζιγγίβερι) (κλάση 09.10).

- Η δασμολογική κλάση **0602** περιλαμβάνει:

1) Τα δένδρα, χαμόδενδρα, δενδρύλλια και θάμνους όλων των ειδών (δασικά, οπωροφόρα, καλλωπιστικά κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένων και των φυτών που προορίζονται να μπολιαστούν.

2) Τα φυτά και τα φυτάνια όλων των ειδών που προορίζονται για μεταφύτευση, με εξαίρεση τα προϊόντα της κλάσης 06.01.

3) Τις ζωντανές ρίζες φυτών.

4) Τα άρριζα μοσχεύματα και τα μπόλια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα κεντράδια, οι καταβολάδες, τα κλαράκια για φύτευση και οι παραφυάδες.

5) Το λευκό (φύτρα) μανιταριών, το οποίο συνίσταται από νηματοειδείς υφές μανιταριού (μυκητύλιο), αναμιγμένο ή μη με χώμα ή φυτικές ύλες.

Τα δένδρα, τα χαμόδενδρα, τα δενδρύλλια και οι θάμνοι που περιλαμβάνονται στην κλάση αυτή, μπορούν να παρουσιάζονται με τις ρίζες τους, γυμνές ή με χώμα, ή φυτεμένα σε γλάστρες, κουβάδες, πανέρια, ξύλινα δοχεία και παρόμοιους περιέκτες

Για την αποφυγή παρανοήσεων, εφιστούμε την προσοχή για είδη όπως:

- άνθη και τα μπουμπούκια ανθέων, κομμένα, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά, αποξηραμένα, λευκασμένα, βαμμένα, διαβρεγμένα ή αλλιώς παρασκευασμένα),
- φυλλώματα, φύλλα, κλαδιά και άλλα μέρη φυτών, χωρίς άνθη ούτε μπουμπούκια ανθέων, και πρασινάδες, βρύα και λειχήνες, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά, αποξηραμένα, λευκασμένα, βαμμένα, διαβρεγμένα ή αλλιώς παρασκευασμένα,

τα οποία σύμφωνα με το Κοινό Δασμολόγιο κατατάσσονται στις δασμολογικές κλάσεις **0603 και 0604**, αντίστοιχα, και κατά συνέπεια εφαρμόζεται ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ 24%.

- **Παράγραφος (12).**

Αναφορικά με την παράγραφο 12 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ διευκρινίζουμε ότι υπάγονται σε μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13% μόνο οι σπόροι των ΔΚ 1201, 1202, 1204, 1205, 1207 και 1209 **που προορίζονται για σπορά**. Οι σπόροι που σύμφωνα με το Κοινό Δασμολόγιο κατατάσσονται

στις ανωτέρω κλάσεις αλλά δεν προορίζονται για σπορά υπάγονται σε κανονικό συντελεστή ΦΠΑ 24%,

Ειδικότερα σας γνωρίζουμε ότι:

Η παράγραφος αυτή περιλαμβάνει τους σπόρους των κάτωθι δασμολογικών κλάσεων:

- ΔΚ 1201 (κουκιά σόγιας),
- ΔΚ 1202 (αράπικα φιστίκια),
- ΔΚ 1204 (λινάρι),
- ΔΚ 1205 (αγριογογγύλη ή αγριοκράμβη),
- ΔΚ 1207 (σπέρματα και ελαιώδεις καρποί, όπως π.χ. καρύδια και αμύγδαλα φοινίκων, σπέρματα βαμβακιού, σπέρματα σουσαμιού, σπέρματα σιναπιού, σπέρματα κνίκου, σπέρματα παπαρούνας κάθε είδους, σπέρματα κάνναβης κ.λπ.) και
- ΔΚ 1209 [σπέρματα ζαχαροτεύτλων, σπέρματα χορτονομών (π.χ. μηδικής, τριφυλλιού, φεστούκας, πόας της λειμώνιας, αίρας, λούπινου, κτηνοτροφικών τεύτλων κ.λπ.), σπέρματα ποωδών φυτών που χρησιμοποιούνται κυρίως για τα άνθη τους, σπέρματα λαχανικών, σπέρματα από κοκκινογούλια, σπέρματα δασικών φυτών, σπέρματα μη ποωδών φυτών που χρησιμοποιούνται κυρίως για τα άνθη τους κ.λπ.

Διευκρινίζεται ότι, στις προαναφερόμενες δασμολογικές κλάσεις μπορεί να κατατάσσονται τόσο οι σπόροι που προορίζονται για σπορά όσο και οι λοιποί σπόροι (που δεν προορίζονται για σπορά), καθόσον δεν γίνεται σχετική διάκριση μεταξύ των δύο τύπων σπόρων στο κείμενο των εν λόγω κλάσεων.

Έτσι, για παράδειγμα, οι σπόροι λιναριού της Δ.Κ. 1204 ή τα καρύδια και τα αμύγδαλα φοινίκων της Δ.Κ. 1207 που δεν προορίζονται για σπορά, εξακολουθούν μεν να κατατάσσονται στις προαναφερόμενες δασμολογικές κλάσεις 1204 και 1207 αντίστοιχα, όμως υπάγονται σε κανονικό συντελεστή Φ.Π.Α. 24%.

- **Παράγραφος (13).**

Αναφορικά με την παράγραφο 13 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ επισημαίνεται ότι δεν προβλέπονται εξαιρέσεις, και κατά συνέπεια όλα ανεξαιρέτως τα είδη που περιλαμβάνονται στις ΔΚ 1213 και Δ.Κ 1214, όπως

αναλυτικά περιγράφονται κατωτέρω, υπάγονται πλέον στο μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13%.

Ειδικότερα σας γνωρίζουμε ότι:

- Η δασμολογική κλάση 1213 περιλαμβάνει αποκλειστικά τα άχυρα και τους φλοιούς δημητριακών για κάθε χρήση, σε ακατέργαστη μορφή, δηλαδή όπως είναι μετά την κοπή των δημητριακών, έστω και τεμαχισμένα, αλεσμένα, συμπιεσμένα ή συσσωματωμένα, αλλά όχι παρασκευασμένα κατά άλλο τρόπο. Το καθαρισμένο, λευκασμένο ή χρωματισμένο άχυρο εξαιρείται από την κλάση αυτή (κλάση 1401).

- Η δασμολογική κλάση 1214 περιλαμβάνει:

(1) Τα Σουηδικά γογγύλια ή γογγυλοκράμβες (*Brassica napobrassica*), τα τεύτλα ζωοτροφών, τα κτηνοτροφικά γογγύλια και τα κτηνοτροφικά καρότα λευκού ή ανοιχτοκίτρινου χρώματος, έστω και αν προορίζονται για τη διατροφή του ανθρώπου.

(2) Το χόρτο, η μηδική, το τριφύλλι, η ονοβρυχίδα, τα κτηνοτροφικά λάχανα, το λούπινο, οι βίκοι και τα παρόμοια κτηνοτροφικά προϊόντα, νωπά ή αποξηραμένα, έστω και κομμένα, πιεσμένα ή τεμαχισμένα σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Τα προϊόντα αυτά εξακολουθούν να κατατάσσονται εδώ έστω και αν έχουν αλατιστεί ή έχουν αποτελέσει αντικείμενο άλλης επεξεργασίας σε σιλό, ώστε να αποφευχθεί ή ζύμωση ή η αλλοίωσή τους.

Ο όρος «παρόμοια κτηνοτροφικά προϊόντα» δεν αφορά παρά μόνο τα ειδικά για το σκοπό αυτό καλλιεργούμενα φυτά, με εξαίρεση τα διάφορα φυτικά κατάλοιπα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον ίδιο σκοπό (κλάση 2308).

Τα κτηνοτροφικά προϊόντα της παρούσας κλάσης μπορεί να παρουσιάζονται συσσωματωμένα με μορφή σβόλων (δηλαδή με μορφή κυλίνδρων, σφαιριδίων κ.λπ. συσσωματωμένα είτε απευθείας με απλή πίεση είτε με προσθήκη συνδετικού υλικού (binder) σε αναλογία που δεν υπερβαίνει το 3% κατά βάρος).

Από την κλάση 1214 εξαιρούνται:

(α) Τα κηπευτικά καρότα (γενικά κόκκινου ή κιτρινικόκκινου χρώματος) της κλάσης 0706.

(β) Τα άχυρα και οι φλοιοί των δημητριακών (κλάση 1213).

(γ) Τα φυτικά προϊόντα τα οποία, αν και χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων, δεν καλλιεργήθηκαν για τον σκοπό αυτό, όπως π.χ. τα φύλλα τεύτλων ή καρότων και οι βλαστοί και τα φύλλα αραβοσίτου (κλάση 2308).

(δ) Τα παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων (π.χ. κτηνοτροφικά παρασκευάσματα μελάσας ή ζάχαρης) (κλάση 2309).

Εξυπακούεται ότι, όλα τα ανωτέρω είδη που εξαιρούνται από τη Δ.Κ. 1214, υπάγονται κατά περίπτωση στον κατάλληλο συντελεστή Φ.Π.Α. σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ.

- **Παράγραφος (17).**

Αναφορικά με την παράγραφο 17 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ, επισημαίνεται ότι δεν προβλέπονται εξαιρέσεις και κατά συνέπεια όλα ανεξαιρέτως τα είδη που περιλαμβάνονται στις ΔΚ 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307 και 2308, όπως αναλυτικά περιγράφονται κατωτέρω, υπάγονται πλέον στο μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13%.

Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- ΔΚ 2301 (Αλεύρια, σκόνες και συσσωματώματα με μορφή σβόλων, από κρέας, παραπροϊόντα σφαγίων, ψάρια ή καρκινοειδή (μαλακόστρακα), μαλάκια ή άλλα ασπόνδυλα υδρόβια ακατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου. Ινώδη κατάλοιπα ξηγικών),
- ΔΚ 2302 (Πίτουρα εν γένει και άλλα υπολείμματα, έστω και συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, από το κοσκίνισμα, το άλεσμα ή άλλες κατεργασίες των δημητριακών ή οσπριοειδών),
- ΔΚ 2303 (Κατάλοιπα αμυλοποιίας και παρόμοια κατάλοιπα, πολτοί τεύτλων, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου και άλλα απορρίμματα ζαχαροποιίας, υπολείμματα και απορρίμματα ζυθοποιίας ή οινοπνευματοποιίας, έστω και συσσωματωμένα με μορφή σβόλων),
- ΔΚ 2304 (Πίτες και άλλα στερεά υπολείμματα, έστω και σπασμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, από την εξαγωγή του σογιέλαιου),

ΔΚ 2305 (Πίτες και άλλα στερεά υπολείμματα, έστω και σπασμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, από την εξαγωγή του αραχιδέλαιου),

ΔΚ 2306 (Πίτες και άλλα στερεά υπολείμματα, έστω και σπασμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, από την εξαγωγή φυτικών λιπών ή λαδιών, άλλα από εκείνα των κλάσεων 2304 ή 2305),

- ΔΚ 2307 (Οινολάσπες. Τρυγιά ακάθαρτη) και
- ΔΚ 2308 (Φυτικές ύλες και φυτικά απορρίμματα, κατάλοιπα και υποπροϊόντα φυτικά, έστω και συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού).

Για την αποφυγή παρανοήσεων, διευκρινίζουμε ότι τα είδη της ΔΚ 2309 παραμένουν στον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ 24% και σας γνωρίζουμε ότι:

στην ΔΚ 2309 υπάγονται δυο βασικές κατηγορίες παρασκευασμάτων για τη διατροφή των ζώων:

- 1) Οι τροφές για σκύλους και γάτες, συσκευασμένες για τη λιανική πώληση και
- 2) Άλλα παρασκευάσματα που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων, εκτός από αυτά που προορίζονται για τους σκύλους ή τις γάτες

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις σχετικές Επεξηγηματικές Σημειώσεις του Εναρμονισμένου Συστήματος του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων, η κλάση 2309 περιλαμβάνει τα ακόλουθα είδη:

- Τα κτηνοτροφικά **παρασκευάσματα** που περιέχουν μελάσα ή ζάχαρη, καθώς και τα παρασκευάσματα για τη διατροφή των ζώων που αποτελούν μίγμα περισσότερων θρεπτικών στοιχείων, τα οποία προορίζονται:

1) είτε για να παράσχουν στο ζώο μια ορθολογική και ισορροπημένη καθημερινή διατροφή (πλήρεις τροφές) ,

2) είτε για να συμπληρώσουν τις ζωοτροφές που παράγονται στο αγρόκτημα προσφέροντας ορισμένες οργανικές ή ανόργανες ουσίες (συμπληρώματα ζωοτροφών) ,

3) είτε ακόμα να υπεισέλθουν στην παρασκευή πλήρων τροφών ή συμπληρωμάτων ζωοτροφών.

- Τα προϊόντα των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων, τα οποία λαμβάνονται με επεξεργασία φυτικών ή ζωικών υλών και που, λόγω του γεγονότος αυτού, έχουν χάσει τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της αρχικής τους ύλης, όπως π.χ. στην περίπτωση των προϊόντων που παράγονται από φυτικές ύλες οι οποίες έχουν υποστεί επεξεργασία τέτοια ώστε οι συγκεκριμένες κυτταρικές δομές των αρχικών φυτικών υλών δεν είναι πλέον αναγνωρίσιμες μέσω του μικροσκοπίου.

Ειδικότερα στην κλάση 2309 περιλαμβάνονται:

I. Παρασκευάσματα κτηνοτροφικά με προσθήκη μελάσας ή ζαχάρου

Αυτά αποτελούνται από μίγματα μελάσας ή διαφόρων αναλόγων ουσιών, σε αναλογία που υπερβαίνει κατά κανόνα το 10% κατά βάρος που περιέχουν ένα ή περισσότερα άλλα θρεπτικά στοιχεία. Αυτά προορίζονται κυρίως για τη διατροφή βοοειδών, προβατοειδών, ιπποειδών ή χοιροειδών.

II. A. Παρασκευάσματα προορισμένα να παράσχουν στο ζώο το σύνολο των θρεπτικών στοιχείων που είναι απαραίτητα για μια ισορροπημένη και ορθολογική καθημερινή διατροφή (σύνθετες τροφές «πλήρεις»).

Τα παρασκευάσματα αυτά χαρακτηρίζονται από το γεγονός ότι περιέχουν προϊόντα που ανήκουν σε μία από τις τρεις ακόλουθες ομάδες θρεπτικών στοιχείων: 1) Θρεπτικά στοιχεία καλούμενα ενεργειακά, που αποτελούνται από υδατάνθρακες όπως το άμυλο, τα ζάχαρα η κυτταρίνη και από λιπαρές ουσίες, προορισμένα να υποστούν καύση από τον οργανισμό των ζώων για την παραγωγή της αναγκαίας ενέργειας 2) Θρεπτικές στοιχεία πλούσια σε πρωτεϊνούχες ή μεταλλικές ουσίες, που καλούνται «δομικά στοιχεία» και 3) Θρεπτικά στοιχεία που καλούνται στοιχεία «λειτουργίας», όπως είναι οι βιταμίνες, τα ιχνοστοιχεία και τα αντιβιοτικά.

B. Παρασκευάσματα προορισμένα να συμπληρώσουν εξισορροπώντας τις τροφές που παράγονται στο αγρόκτημα («συμπληρώματα»).

Τα προϊόντα αυτά διαφοροποιούνται από τα προϊόντα της παραγράφου A, λόγω της σχετικά μεγάλης περιεκτικότητάς τους σε ένα ή περισσότερα θρεπτικά στοιχεία. Στην ομάδα αυτή ανήκουν : 1)

Τα προϊόντα που καλούνται «διαλυτά», από ψάρια ή θαλάσσια θηλαστικά, τα οποία παρουσιάζονται με υγρή μορφή ή ως πυκνό διάλυμα, σε πολτό ή αποξηραμένα και τα οποία λαμβάνονται με συμπύκνωση και σταθεροποίηση των υπολειμματικών νερών που περιέχουν υδροδιαλυτά στοιχεία (πρωτεΐνες, βιταμίνες της ομάδας Β, άλατα κ.λπ.) και προέρχονται από την παραγωγή αλευριών ή λαδιών από ψάρια ή θαλάσσια θηλαστικά 2) Ολόκληρα τα συμπυκνώματα πρωτεϊνών φύλλων πράσινου χρώματος που λαμβάνονται με θερμική επεξεργασία του χυμού της μηδικής πόας (τριφύλλι).

Γ. Τα προμείγματα (Premixes)

Τα παρασκευάσματα αυτά είναι, κατά κανόνα, συνθέσεις πολύπλοκου χαρακτήρα που περιέχουν έναν σύνολο στοιχείων (που ονομάζονται συχνά πρόσθετα), των οποίων η φύση και οι αναλογίες είναι καθορισμένες με σκοπό μια συγκεκριμένη ζωοτεχνική παραγωγή. Τα στοιχεία αυτά είναι τριών ειδών: 1) Αυτά που διευκολύνουν τη χώνευση και, γενικότερα, τη χρησιμοποίηση των τροφών από το ζώο διαφυλάσσοντας την υγεία του 2) Αυτά που προορίζονται να εξασφαλίσουν τη διατήρηση των τροφών και κυρίως των λιπών που περιέχουν, μέχρι την κατανάλωσή τους από το ζώο (σταθεροποιητικά, αντιοξειδωτικά κ.λπ.) 3) Αυτά που παίζουν ρόλο υποθέματος. Τα παρασκευάσματα που υπάγονται στην ομάδα αυτή δεν πρέπει πάντως να συγχέονται με άλλα παρασκευάσματα κτηνιατρικής χρήσης.

III) Πέραν των προαναφερόμενων, στην ΔΚ 2309 περιλαμβάνονται επίσης:

1) Τα παρασκευάσματα για σκύλους ή γάτες που αποτελούνται από μίγμα κρέατος, παραπροϊόντων σφαγείων και άλλων συστατικών, σε κουτιά ερμητικά κλεισμένα χωρητικότητας περίπου ίσης με την αναγκαία ποσότητα για ένα γεύμα.

2) τα μπισκότα για σκύλους ή άλλα ζώα, που συνήθως κατασκευάζονται με τη βοήθεια αμυλάλευρου ή δημητριακών σε μείγμα με ινώδη κατάλοιπα ζωικού λίπους ή κρεατάλευρου.

3) Τα γλυκά παρασκευάσματα, έστω και αν περιέχουν κακάο, που προορίζονται για αποκλειστική κατανάλωση από σκύλους ή άλλα ζώα.

4) Τα παρασκευάσματα διατροφής για πουλιά (π.χ. ένα παρασκεύασμα που αποτελείται από κεχρί, σπόρους φαλαρίδας, ξεφλουδισμένη βρώμη και λιναρόσπορο, το οποίο χρησιμοποιείται ως κύρια η πλήρης διατροφή για παπαγάλους) ή για ψάρια.

Τα παρασκευάσματα της παρούσας κλάσης που προορίζονται για τη διατροφή των ζώων είναι συχνά συσσωματωμένα με μορφή σβόλων.

Αντίθετα, εξαιρούνται από την κλάση 2309:

1) Τα συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων που κατασκευάζονται από ένα μόνο υλικό ή από ένα μείγμα πολλών υλικών που κατατάσσεται ως έχει σε μία συγκεκριμένη κλάση, ακόμη και με προσθήκη συνδετικού μέσου (μελάσες, αμυλούχες ουσίες κ.λπ.) σε αναλογία που δεν υπερβαίνει το 3% κατά βάρος (κλάσεις 0714, 1214, 2301 κ.λπ.).

2) Τα απλά μείγματα κόκκων δημητριακών (Κεφάλαιο 10), αλευριών δημητριακών ή αλευριών λοβοφόρων λαχανικών (Κεφάλαιο 11).

3) Τα παρασκευάσματα τα οποία, όταν λαμβάνονται ιδίως υπόψη η φύση, η καθαρότητα και οι αναλογίες των συστατικών, οι απαιτήσεις υγιεινής που πληρούνται κατά τη διάρκεια της παρασκευής τους και, ενδεχομένως, οι ενδείξεις που αναγράφονται στη συσκευασία ή κάθε άλλη πληροφορία σχετικά με τη χρήση τους, χρησιμοποιούνται είτε για τη διατροφή ζώων είτε για κατανάλωση από τον άνθρωπο (κυρίως κλάσεις 1901 και 2106).

4) Τα απορρίμματα, κατάλοιπα και υποπροϊόντα φυτικής προέλευσης της κλάσης 2308.

5) Οι βιταμίνες, έστω και χημικώς καθορισμένες ή αναμειγμένες, έστω και συσκευασμένες σε οιοδήποτε διαλύτη ή σταθεροποιημένες με την προσθήκη αντιοξειδωτικών ή αντισηπτικών παραγόντων, με προσρόφηση επί υποστρώματος ή με εφαρμογή προστατευτικής επικάλυψης, π.χ. ζελατίνης, κηρών, λιπών, κ.λπ., υπό την προϋπόθεση ότι η ποσότητα τέτοιων προσθέτων, υποστρωμάτων ή επικαλύψεων δεν υπερβαίνει εκείνη που απαιτείται για τη συντήρηση ή τη μεταφορά τους και υπό τον όρο ότι αυτά τα πρόσθετα, υποστρώματα ή οι επικαλύψεις δεν αλλοιώνουν τον χαρακτήρα των βιταμινών και δεν τις καθιστούν ιδιαίτερα κατάλληλες για ειδική αντί για γενική χρήση (κλάση 2936).

6) Τα λοιπά προϊόντα του Κεφαλαίου 29.

7) Τα φάρμακα των κλάσεων 3003 και 3004.

8) Οι πρωτεϊνούχες ουσίες του Κεφαλαίου 35.

9) Παρασκευάσματα του τύπου των αντιμικροβιακών απολυμαντικών, που χρησιμοποιούνται στην παρασκευή ζωοτροφών για τον έλεγχο των ανεπιθύμητων μικροοργανισμών (κλάση 3808)

10) Τα ενδιάμεσα προϊόντα της διαδικασίας παρασκευής αντιβιοτικών που λαμβάνονται με διήθηση και εκχύλιση πρώτου σταδίου και τα υπολείμματα αυτής της διαδικασίας, με περιεκτικότητα σε αντιβιοτικά γενικά που δεν υπερβαίνει το 70% (κλάση 3824).

Εξυπακούεται ότι, όλα τα ανωτέρω είδη που εξαιρούνται από τη Δ.Κ. 2309, υπάγονται κατά περίπτωση στον κατάλληλο συντελεστή Φ.Π.Α. σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ.

- Παράγραφος (22).

Σύμφωνα με την παράγραφο 22 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ, ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ εφαρμόζεται στην ΔΚ 1301 μόνο για την ακατέργαστη μαστίχα (λευκή ή μη).

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το κείμενο του δασμολογίου στην ΔΚ 1301 περιλαμβάνονται επιπλέον και οι γόμες, ρητίνες, γόμες-ρητίνες και οι ελαιορητίνες (πχ βάλαμο) που είναι φυσικές οι οποίες όμως κατατάσσονται στον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ 24%.

Παράγραφος (23).

Αναφορικά με την παράγραφο 23 του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ επισημαίνεται ότι δεν προβλέπονται εξαιρέσεις, και κατά συνέπεια όλα ανεξαιρέτως τα είδη που περιλαμβάνονται στις ΔΚ 3101, 3102, 3103, 3104 και 3105 όπως αναλυτικά περιγράφονται παρακάτω, υπάγονται πλέον στο μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13%.

Σας γνωρίζουμε ότι:

Ο όρος «λιπάσματα» στην παρούσα παράγραφο αναφέρεται αποκλειστικά στα προϊόντα που περιλαμβάνονται στις σχετικές

δασμολογικές κλάσεις του Κεφαλαίου 31 του Δασμολογίου, και ειδικότερα:

- **3101: Λιπάσματα ζωικής ή φυτικής προέλευσης ή που προκύπτουν από ανάμιξη ή χημική επεξεργασία αυτών.**
- **3102: Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα.**
- **3103: Λιπάσματα χημικά ή ορυκτά φωσφορικά.**
- **3104: Λιπάσματα χημικά ή ορυκτά καλιούχα.**
- **3105: Λιπάσματα χημικά ή ορυκτά που περιέχουν δύο ή τρία λιπαντικά στοιχεία: άζωτο, φώσφορο και κάλιο, άλλα λιπάσματα, προϊόντα του κεφαλαίου 31 που παρουσιάζονται σε δισκία ή παρόμοια σχήματα, είτε σε συσκευασίες με μικτό βάρος που δεν υπερβαίνει τα 10 κιλά. Επισημαίνεται ιδίως ότι, για τους σκοπούς της παρούσας κλάσης, ως «άλλα λιπάσματα» σύμφωνα με τη Σημείωση 6 του Κεφαλαίου 31 του Δασμολογίου, θεωρούνται μόνο τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται ως λιπάσματα, τα οποία περιέχουν σαν ουσιώδη συστατικά τουλάχιστον ένα από τα λιπαντικά στοιχεία άζωτο, φώσφορο ή κάλιο.**

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη Σημείωση 1 του Κεφαλαίου 31, εξαιρούνται από το εν λόγω κεφάλαιο το αίμα των ζώων της κλάσης 0511, καθώς και τα αμιγή προϊόντα καθορισμένης χημικής σύστασης πέραν αυτών που ρητώς περιλαμβάνονται στο κείμενο των κλάσεων και των λοιπών Σημειώσεων του Κεφαλαίου 31.

- **Ωστόσο, για την αποφυγή παρανοήσεων, διευκρινίζουμε ότι, προϊόντα τα οποία δεν υπάγονται στο Κεφάλαιο 31 του Δασμολογίου, αλλά κατατάσσονται π.χ. στα Κεφάλαια 28 ή 29 αυτού, έστω και αν μπορούν να χρησιμοποιούνται ως λιπάσματα (π.χ. αμιγείς χημικές ουσίες, ανόργανες ή οργανικές, παραμένουν στον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ 24%, εκτός αν προβλέπεται αλλιώς από άλλες παραγράφους του παρόντος Παραρτήματος.**
- **Παράγραφος (24).**

Αναφορικά με την παράγραφο 24 του Παραρτήματος III του Κώδικα ΦΠΑ διευκρινίζεται ότι η υπαγωγή στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 13% αφορά στα είδη της ΔΚ 3808 όπως κατονομάζονται κατωτέρω:

- **εντομοκτόνα,**

- **ποντικοφάρμακα,**
- **μυκητοκτόνα,**
- **ζιζανιοκτόνα,**
- **ανασχετικά της βλάστησης και ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών,**
- **απολυμαντικά, καθώς και**
- **παρόμοια προϊόντα με τα παραπάνω,**

με την προϋπόθεση ότι παρουσιάζονται με μία από τις ακόλουθες μορφές:

- **σε μορφές ή συσκευασίες για τη λιανική πώληση, ή**
- **ως παρασκευάσματα, και**
- **δεν προορίζονται για χρήση σε ανθρώπους.**

Επισημαίνουμε ότι, όλα τα προαναφερόμενα προϊόντα που κατονομάζονται ρητά στο κείμενο της Δ.Κ. 3808 σύμφωνα με τα προαναφερόμενα και πληρούν τις προϋποθέσεις της συγκεκριμένης κλάσης, πρέπει να κατατάσσονται στην κλάση αυτή και, κατά συνέπεια, αποκλείονται από την κατάταξη στις κλάσεις 3004 ή 3003 ως φάρμακα για την ιατρική του ανθρώπου ή των ζώων.

Για την αποφυγή παρανοήσεων διευκρινίζουμε ότι αναφορικά με τα είδη της ΔΚ 3808, αποκλείονται από την εφαρμογή μειωμένου συντελεστή Φ.Π.Α. 13% και εξακολουθούν να υπάγονται σε κανονικό συντελεστή ΦΠΑ 24% τα ακόλουθα:

- **Τα αντιπαρασιτικά παρασκευάσματα της Δ.Κ. 3808 που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση , όπως είναι π.χ. δοχεία ψεκασμού κατά της ψείρας και της κόνιδας, που προορίζονται για ψεκασμό στα μαλλιά και στο δέρμα της κεφαλής του ανθρώπου.**
- **Τα είδη της Δ.Κ. 3808 που παρουσιάζονται με τη μορφή ειδών όπως ταινίες, φιλίτλια, θειαφοκέρια και μυγοκτόνο χαρτί.**
- **Τα λοιπά εντομοαπωθητικά, τα απολυμαντικά για οικιακές χρήσεις, τα εντομοκτόνα και κατσαριδοκτόνα που παρουσιάζονται σε φιάλες με προωθητικό αέριο ή σε σκόνη για οικιακές χρήσεις.**

- Παράγραφος (28).

Στην εν λόγω παράγραφο, το νέο στοιχείο είναι η υπαγωγή όλων ανεξαιρέτως των καθετήρων που κατατάσσονται στη Δ.Κ. 9018 του Δασμολογίου στο μειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. 13%, εφόσον προορίζονται για ιατρική χρήση σε ανθρώπους, ανεξαρτήτως του ειδικότερου ιατρικού σκοπού.

Τέλος, επισημαίνουμε ότι όλα τα ανωτέρω παραδείγματα προϊόντων δίδονται για σκοπούς πληροφόρησης και δεν είναι σε καμία περίπτωση εξαντλητικά.

Η παράγραφος που εισάγεται στο Κεφάλαιο Β΄ Υπηρεσίες του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ:

Παράγραφος (4).

Η παροχή υπηρεσιών για τη γεωργική παραγωγή

Στο Κεφαλαίο Β΄ «Υπηρεσίες» του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ προστίθεται νέα παράγραφος 4, σύμφωνα με την οποία υπάγεται στο μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ, από 1.7.2017, η παροχή υπηρεσιών για τη γεωργική παραγωγή.

Ως παροχή υπηρεσιών για τη γεωργική παραγωγή θεωρείται κάθε υπηρεσία που είναι απαραίτητη για την παραγωγή των αγροτικών προϊόντων. Επομένως, στο μειωμένο συντελεστή υπάγονται οι υπηρεσίες που παρέχονται και είναι απαραίτητες μέχρι το στάδιο της ολοκλήρωσης της παραγωγής. Για παράδειγμα, τέτοιες υπηρεσίες αποτελούν το όργωμα, η σπορά, ο θερισμός, η συλλογή κ.α. Επίσης, υπηρεσίες του μειωμένου συντελεστή αποτελούν και οι υπηρεσίες έκθλιψης που παρέχονται από τα ελαιοτριβεία, καθώς και οι υπηρεσίες υλοτομίας.

Αντίθετα, δεν υπάγονται στο μειωμένο, αλλά στον κανονικό συντελεστή οι υπηρεσίες που παρέχονται σε επόμενα της παραγωγής στάδια, έστω και αν αφορούν γεωργικά προϊόντα, όπως οι υπηρεσίες συσκευασίας, μεταφοράς, φορτοεκφόρτωσης, αποθήκευσης, συντήρησης εντός ψυγείων κλπ. Ομοίως στον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ παραμένουν οι υπηρεσίες σφαγής ζώων και πτηνών, καθώς και η μίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού.

Γ. ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ

Σε οποιοδήποτε στοιχείο εκδίδεται με ημερομηνία έκδοσης την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου Παραρτήματος ΙΙΙ, ήτοι την 01.07.2017, και εφεξής, για την παράδοση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών του εν λόγω παραρτήματος, θα επιβάλλεται ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ ανεξάρτητα αν αφορά συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν σε προγενέστερη περίοδο.

Σε πιστωτικά τιμολόγια που εκδίδονται από την έναρξη ισχύος του νέου Παραρτήματος και εφεξής για τα ως άνω αγαθά και υπηρεσίες λόγω επιστροφής ή έκπτωσης, και αφορούν συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν πριν την ημερομηνία αυτή, υπολογίζεται ΦΠΑ με το μειωμένο συντελεστή.

Για την περίπτωση έκδοσης πιστωτικού τιμολογίου λόγω εσφαλμένης χρέωσης ΦΠΑ (επιβάρυνση με υψηλότερο συντελεστή από τον ορθό) ισχύουν οι οδηγίες που παρασχέθηκαν με την εγκύκλιο ΠΟΛ 1052/04.04.2017.

Τέλος, εφόσον συντρέχει λόγος έκδοσης παραστατικού για την ακύρωση συναλλαγής, (π.χ. λόγω λογιστικού σημειώματος, κλπ) πρέπει να αναγράφεται σε αυτό ο ίδιος συντελεστής ΦΠΑ που είχε η αρχική συναλλαγή, ανεξάρτητα της ημερομηνίας έκδοσης του, δεδομένου ότι, στην περίπτωση αυτή ακυρώνεται η συναλλαγή στο σύνολο της.

Οι αρμόδιες Τελωνειακές και Φορολογικές Αρχές καθώς και οι αρμόδιες Ελεγκτικές Αρχές, στις οποίες κοινοποιείται η παρούσα, παρακαλούνται να λάβουν υπόψη τους τα διαλαμβανόμενα σε αυτή, προκειμένου να προχωρήσουν, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, σε διεξαγωγή εκ των υστέρων ελέγχων στις περιπτώσεις όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, αναφορικά με τη διαπίστωση της ορθής δασμολογικής κατάταξης και του εφαρμοζόμενου συντελεστή Φ.Π.Α. στα εν λόγω είδη

Ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

Γ. Πιτσιλής

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- 1. Τελωνειακές Περιφέρειες**
- 2. Τελωνεία Α΄ και Β΄ τάξης ΔΟΥ**

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1. Γραφείο Υπουργού Οικονομικών**
- 2. Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών**
- 3. ΣΔΟΕ - Κεντρική Υπηρεσία και Ειδικές Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες**
- 4. Δ/νση Εσωτερικών Υποθέσεων**
- 5. Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων**
- 6. Δ/νση Εσωτερικού Ελέγχου**
- 7. Υπηρεσία Ερευνών & Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (Υ.Ε.Δ.Δ.Ε.)**
- 8. Ε.Λ.Υ.Τ Αττικής και Θεσσαλονίκης**
- 9. Γενικό χημείο του Κράτους (tarification@gcsl.gr)**
- 10. Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)**
  - a. α . Δ/νση Οικονομικών και Βραχυχρόνιων Δεικτών,**
  - b. β. Πειραιώς 46 & Επονιτών - 18510 ΠΕΙΡΑΙΑΣ**
- 11. Ομοσπονδία Εκτελωνιστών Ελλάδας, Τσαμαδού 38 - ΠΕΙΡΑΙΑΣ**
- 12. Σύλλογος Εκτελωνιστών Αθήνας-Πειραιά, Τσαμαδού 38 - ΠΕΙΡΑΙΑΣ**
- 13. Σύλλογος Εκτελωνιστών Θεσσαλονίκης, Κουντουριώτου 13 - ΘΕΣ/ΝΙΚΗ**
- 14. Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια**
- 15. Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα**

**16. Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων, Μεσογείων 284 , 155 62 ΧΟΛΑΡΓΟΣ
(relation@eof.gr)**

**17. Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος, Πειραιώς 134 &
Αγαθημέρου, 11854 Αθήνα**

**18. Υπ. Υγείας, Δ/νση Φαρμάκων και προϊόντων υγείας, Αριστοτέλους
17, 10187 Αθήνα**

**19. Ε.Ο.Π.Υ.Υ Διεύθυνση Φαρμάκου , Αποστόλου Παύλου 12 Τ.Κ
15123, Μαρούσι d6@eopyy.gov.gr**

**20. Ένωση Φοροτεχνικών Ελεύθερων Επαγγελματιών Ν.
Θεσσαλονίκης, Δωδεκανήσου 22, ΤΚ 54626 Θεσσαλονίκη**

21. Λογιστικός Σύλλογος Αθηνών, Σαρπηδώνος 22, ΤΚ 10442, Αθήνα

22. Πανελλήνια Ομοσπονδία Λογιστών, Κάνιγγος 27, ΤΚ 10682 Αθήνα

**23. Πανελλήνια Ομοσπονδία Φοροτεχνικών Ελευθέρων
Επαγγελματιών**

Ιουλιανού 42-46 ΤΚ 104 34 Αθήνα

24. Σώμα Ορκωτών Λογιστών, Φ. Νέγρη 3 -ΤΚ 112 57, Αθήνα

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Γεν. Δ/ντριας Τελωνείων & Ε.Φ.Κ

2. Γραφείο Γεν. Διευθυντή Φορολογικής Διοίκησης

3. Γραφείο Ενημέρωσης και Πληροφόρησης Πολιτών

4. Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων

5. Δ/νση Ελέγχων/Τμήμα Β΄

6. Δ/νση Οργάνωσης (Δ6)/Τμήμα Β΄

7. Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Δ.ΗΛΕ.Δ.)/Τμήμα Γ΄

8. Δ/νση Ηλεκτρονικού Τελωνείου

9. Δ/νση Δ. Δ. Ειδ. Καθ και Απαλλαγών

10. Δ/ση Ε.Φ.Κ. & Φ.Π.Α.

11. Δ/ση Εφαρμογής Έμμεσης Φορολογίας

12. Τ.Δ., Σ.Τ.Ε.Π.